СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 58. Джерзі Ситі, Н. Дж., середа, 11-го березня 1936. — VOL. XLIV. No. 58. Jersey City, N. J., Wednesday, March 11, 1936. THREE CENTS

УРЯД ДОБИВАЄТЬСЯ ПОВНИХ ПОДАТКІВ ВІД ПРИХОДІВ

ВАШИНГТОН. — Знавці департаменту скарбу на засіданню податкового комітету палати послів конґресу добивалися від конґресу ухвалення закона про стягання повного податку з невиплачених приходів корпорацій.

Не зважаючи на ту заяву уряду, члени комітету, прихильні великим корпораціям, іще шукають способів, щоб урятувати від оподаткування хоч частину приходів як так звані резерви.

РЕПУБЛИКАНЦІ ЗБИРАЮТЬ МІЛІОНОВИЙ ФОНД НА ПОБОРЮВАННЯ РУЗВЕЛТА.

ВАШИНГТОН. — Краєвий комітет републиканської партії рішився зібрати міліярдовий фонд на цьогорічну кампанію за вибір президента. Фонд має бути спеціяльно звернений на поборювання кандидатури Рузвелта.

Збирати мають однодоляровими датками, даючи кождому жертводавцеві цертифікат, на котрім вибита посвідка, що жертводавець дав жертву на добуття назад основних засад американської форми правління.

НОВІ СТРАЙКОВІ ПЕРЕГОВОРИ РОЗБИВАЮТЬСЯ.

НЮ ЙОРК. — Нові переговори між представниками юнії обслуги високих будинків та представниками власників домів розбилися через опір власників. Юнія заявила, що у відповідь на впертість власників вона викличе на страйк іще більше робітників.

Страйк робітників, що обслугують високі будинки, вже перекинувся до сусіднього Нюарку, де в понеділок застрайкували робітники в 8 високих домах. Там негайно прийшло до бійок між страйкарами й скебами.

Замітно, що в понеділок застрайкували теж 30 обслугувачів „елевейторів" у Колюмбійськім університеті, серед котрого студентів страйколомські організації набирали скебів.

НЮЙОРСЬКА БІРЖА ПОТРЯСЕНА СТРАХОВИЩЕМ ВІЙНИ.

НЮ ЙОРК. — Торгування уділами на нюйорській біржі почалося в понеділок рано під овидом нової війни. Найбільше відчули це курси заграничної монети.

Майже всі хотіли продавати уділи, через що вони сильно потратили на ціні. Падали значно в ціні й бонди. Найбільше потерпіли курси монети. Під вечір страх значно ослаб і шери та бонди відзискали значну частину своїх утрат.

З усіх монет найбільше упав був французький франк.

НАПАД БАНДИТІВ НА ПОЇЗД.

МЕКСИКО. — На залізничий поїзд, що їхав з Атотонілько до Ґвадаляхари, напали бандити. Вони наперед висадили шини динамітом, чим здержали поїзд, а потім кинулися на пасажирів, котрих було в поїзді коло 1,300, переважно прогульковців.

У бійці з пасажирами бандити вбили три особи, а ранили тяжко 7. Ограблений поїзд мусів вернутися назад до Атотонілько, бо не міг їхати вперед через розірвані шини.

ПУЕРТОРІКАНСЬКІ СТУДЕНТИ НЕ ХОЧУТЬ АМЕРИКАНСЬКОЇ КОНТРОЛІ.

САН ХУАН (Пуерто Ріко). — Федерація Пуерторіканських Студентів Вищих Шкіл ухвалила на своїй конференції домагатися від Злучених Держав повної незалежности. В противнім випадку, резолюція каже, студенти викличуть збройне повстання та силою висвободять острів від американського панування.

ЯК БУДЕ ВИГЛЯДАТИ НОВА ВІЙНА?

ВАШИНГТОН. — Перед зборами Товариства Американських Військових Інжинірів виступав полковник А. М. Прентис з відділу хемічної війни при департаменті війни з відчитом про те, як буде виглядати нова війна.

Прелеґент заявив, що новочасна війна буде звертатися не тільки проти війська, але й проти цивільного населення. Розуміючи, що війну піддержують промисли поза фронтом, військові рухи будуть старатися паралїжувати промисли, цебто фабрики, відповідними атаками. Будуть для цього вживати ріжних бомб, що будуть ширити пожар у фабриках.

Модерна війна лишає дуже мало для поля бою. Нові армії будуть зовсім змеханізовані. Літак відкрив для нових командантів небувалі можливости щодо операцій поза фронтом та в глибині території ворога.

Чим далі, тим більше війна залежить від промислової орґанізації краю, і тому воєнна штука полягає на паралїжуванню якраз цеї орґанізації.

СТЕРИЛІЗАЦІЯ В АМЕРИЦІ.

ОКЛАГОМА СИТІ. — Уряд постановив стерилізувати 25 жінок та 4 чоловіків, що тепер перебувають у Вестерн Оклагома Госпитал у місті Саплай.

ПАРУБОЦЬКА СОЛІДАРНІСТЬ.

До хати Юрка Кучери в Мислові, пов. Калуш, хтось стріляв ніччю з кріса крізь вікно. Стріл не попав нікого. Населення припускає, що стріл був осторогою для брата Кучери, Михайла, перед вінчанням з Параскою Мельник. Минулого року дівчина ця відмовилась вийти замуж за Осипа Галимчука. Галимчук наложив на себе руку. Парубки з Мислова з пімсти поприсягли, що ніколи не допустять до подружжя з Мельниківною.

ПОВІЙНИЦТВО В ДОМБРОВСЬКОМУ БАСЕЙНІ.

В Соснівці відбувся зїзд лікарів цілого шлеського воєвідства. Майже всі лікарі ствердили зріст пошесних недуг, як чахотки, трахоми і венеричних недуг. Це наслідки кризи й нужди. Хоч боротьбу з цими недугами скріплено, статистика виказує їхній зріст. У деяких околицях вони приймають характер епідемії і десяткують населення.

Найбільшу небезпеку творять венеричні недуги й зріст повійництва. В більших містах жінки сотнями управляють це ганебне ремесло. Про розміри лиха в домбровському Басейні свідчить факт, що лише в трьох містах, Соснівці, Бендзіні й Домброві, зареєстрованих коло 200 жінок, натомісць нереєстрованих приблизно коло 1,500.

В таких умовинах боротьба з венеричними недугами дуже важка. Цьому сприяє теж нужда. Більшість жінок продає своє тіло з конечности.

ЛЮДИНА БЕЗ ПАШПОРТУ.

Перед судом у Данціґу станув Фред Шубердай, обвинувачений за волокитсто. До Данціґу примандрував, перейшовши через Польщу. Шубердай подає, що вродився в в Греції, але греком не є. Батька не тямить. Мати вмерла в Австрії 8 років тому. Від цього часу мандрує по світі. Ніде не міг дістати праці. Завжди його викидали. Не має доказів і не знає хто він, ні чий він горожанин. Викинений з Австрії до Німеччини, примусово вернувся до Австрії.

Тепер станув перед судом у Данціґу. Прокуратор домагався кари 2 тижнів тюрми, суд засудив Шубердая на 3 дні.

Шубердай прохав продовжити йому кару вязниці, бо він дуже стомлений мандрами, хоче відпочити й наїстися.

ЗРАДЛИВЕ ЗІТХАННЯ.

В Ніцці помер французький суддя, славний тим, що вмів дуже зручно вести переслухання обвинувачених і свідків. Він так керував їх думки, що вкінці правда мусіла вийти на верх. Він був також незвичайно дотепний.

Раз виступала як свідок дозріла пані. Суддя питав про персоналії.

— Чи ви замужні?

Пані глибоко зітхнула. Суддя вмить звертається до писаря:

— Пишіть: незамужня.

Незабаром прийшов новий свідок, цим разом мужчина.

— Чи ви жонаті? — питає суддя. Свідок глибоко зітхає.

Суддя, не чекаючи відповіди, диктує писареві:

— Пишіть: жонатий!

ПОМЕР ШУРИН ВІЛЬГЕЛЬМА.

У Люксембурґу помер 35-літній Олександер Зубков, який одружився з кн. Вікторією, сестрою колишнього цісаря Вільгельма.

ЗЛОВЖИВАННЯ НА ПОЧТОВІЙ АҐЕНЦІЇ.

Карний трибунал у Львові розбирає справу 29-літньої Софії Векерман, управительки почтової аґенції в Бродках, пов. Львів, яка при виплаті інвалідських рент присвоїла собі 3,832 зл. Обвинувачена не признається до вини і каже, що гроші виплатила людям, тільки вони не хотять до того признатися.

ОГРАБИЛИ КООПЕРАТИВУ.

До будинку читальні Просвіти в Реклинці, пов. Жовква, вломилися вночі вісім озброєних бандитів і, заставши там двох вартівників, що пильнували кооперативного склепу, звеліли їм положитись лицем до землі. Те саме зробили з двома іншими вартівниками, що надбігли з села. Опісля ограбили склеп з товарів і готівки на 670 зл. Всіх арештовано в Пархачі, пов. Сокаль, при чому відобрано часть добичі.

ВТОПИЛИСЯ В ТОРФОВИЩІ.

В селі Дорогійськ, пов. Холм, 30-літній Антін Попик, вертаючись додому підхмелений, збився з дороги і вїхав возом у торфовище. Віз з конем так швидко почали западатися в багні, що Попик не встиг уратуватись і також утопився.

СВЯТОТАЦТВО.

В Серниках, пов. Зборів, дісталися злодії крізь вікно до церкви і забрали монстрацію, хрест, вишивані фелони і кілька злотих готівкою. Опісля знищили ціле нутро церкви, особливо вівтар і хоругви.

КРОКОДИЛЬ НА САГАРІ.

Д-р Шпац, відомий німецький дослідник, в останній своїй книжці подає цікаві відомости зі своєї подорожі. Він перевів подрібні досліди в північній Африці й у пустині Сагара. Автор підчеркує, що його досліди на Сагарі підтверджують загальну опінію вчених, будьтоби Сагара була ще недавно родючою країною, покритою лісами, пальмовими гаями й порізана руслами рік. Підчас своєї останньої подорожі по Сагарі д-р Шпац натрапив на численні русла рік, сьогодні зовсім висохлі й завіяні піском. У цих ріках і водах жили зразки африканської фавни, як гіпопатами, крокодилі й інші. Такого крокодиля вполював д-р Шпац в одному озері, в базі, положеній майже в серці пустині. Перехід тієї тварини з інших африканських вод виключений. Впоближі нема ніякого озера, ні ріки. Зразок цей, зрештою внаслідок важких умовин існування скарловатілий, може походити тільки з епохи, коли ще Сагара в значній частині була родючою країною. Малолюдні мешканці оази впевняли, що перед кількадесятьма роками в озері було кільканацять крокодилів. Але внаслідок поганих умовин не розмножилися. Д-р Шпац уполював, як твердить, останнього.

ЧЕСЬКИЙ УЧЕНИЙ ПРО УКРАЇНСЬКУ МОВУ.

В товаристві славянського мовознавства у Празі мав 21. січня ц. р. відомий наш приxильник проф. д-р Фр. Тіхи, автор багатьох перекладів українських творів, цікавий реферат про історичний розвій української мови. Він назвав нашу мову найкращою з усіх славянських і подав огляд її розвою від її обновлення за часів Котляревського аж до наших часів. Багато уваги присвятив сучасному станові української літературної мови в Галичині, совєтській Україні та на еміґрації. На кінці зреферував попередній стан української лінґвістики в Росії, що тепер зовсім зруйнована політичною тенденцією. В дискусії забрав голос ректор українського університету, професор д-р Ол. Колесса, що подякував голові Т-ва за орґанізацію викладу, а прелеґентові за його виклад і пригадав слова през. Масарика про те, що про самостійність української мови рішає нарід і життя. Кілька зауваг додав іще проф. Сірополко.

АБО КЛЯТВА АБО ГРОШІ!

У Варшаві голосна була свого часу крівава афера родини Кітів. Інжинір Алексакдер Кіт постріляв тяжко свого брата, а потім відобрав собі життя. В заповіті він записав жидівській громаді у Варшаві 100 тисяч зл. під умовою, що жидівська громада кине клятву на цілу родину Кітів, яка загнала його до гробу. Очевидно громада приняла дуже радо 100-тисячну суму, але справу клятви відложила на необмежений час. Аж нарешті родина Кітів заскаржила громаду до суду, домагаючись не обложення себе клятвою, але звороту 100 тисяч зл. Родина каже, що жидівська громада неправно присвоїла собі цю суму, бо не виконала головної умовини, себто не кинула клятви. Крім того впевняє, що інж. Кіт був несповна розуму.

БОРОТЬБА ЗІ ЗЛОДІЯМИ.

Двісті літ тому злодіїв було навіть у Німеччині ще дуже багато. Тим можна пояснити суворі розпорядки Фридриха Вільгельма I. Він приказав вішати злодія перед домом, де його схопили. Ще довго назиівали один берлінський дім, де повісили невинну дівчину, „шибеничним домом".

Петро Перший, що залюбки наслідував Европу, прикликав раз генерального прокуратора й сказав: „Розішли указ по всій державі: хто вкраде стільки, що за те можна купити посторонок, того вішати!"

Але урядовець свобідно відповів: „Що тобі впало на думку, Петре Олексієвичу? Хочеш бути царем без служби й без підданців? Миж усі крадемо!" Указ не появився.

НЕГРАМОТНІСТЬ НА ВОЛИНІ.

Головний статистичний уряд оголосив дані, що торкаються освіти у пятьох повітах волинського воєвідства на основі перепису з 1931 р. В любомильському повіті серед населення від 10-го року життя не вміло ні читати ні писати 85.5 прц., в здолбунівському 79.4 прц., в костопільському 75.5 прц., в сарненському 75.5 прц., в горохівському 74 прц.

ФРАНЦІЯ СТЯГАЄ ВІЙСЬКО ДО УКРІПЛЕНЬ НАД РЕНОМ

ПАРИЖ. — Заведено гостру цензуру щодо подавання відомостей, які відносяться до військової акції, позятої зприводу вмаршу німецьких військ у Надренію. Але фактом є, що всі укріплення, які побудовано по світовій війні здовж цілої французько-німецької границі, вже заповнені французьким військом. Тамтуди теж іде поїзд за поїздом з амуніцією й іншими воєнними матеріялами.

ПАНІКА В НАДРЕНІЇ.

МЕЦ (Франція). — Населення кинулося витягати гроші з банків, побоюючись німецької інвазії. Перед банками стоять годинами довгі ряди людей, щоб витягати свої ощадности. Офіційно кажеться, що це витягають ощадности головно жінки офіцирів, які мусять віджджати в глиб краю.

СТРОГА КОНТРОЛЯ НА ГРАНИЦІ.

ПАРИЖ. — Здовж цілої французько-німецької границі заведено дуже гостру контролю над пасажирами. В деяких місцях припинено цілковито рух між Францією й Німеччиною.

НАЛЯКАНІ НІМЕЦЬКИМ ЛІТАКОМ.

ПАРИЖ. — Рознеслися вісти, що над твердинею Тіонвіл літав німецький літак, який опустив французьку територію доперва тоді, як за ним пустилися в погоню французькі летуни. Ця вістка поденервувала людність, бо з таким фактом звязують евентуальний вибух війни.

ВСТУПНІ НАРАДИ.

ПАРИЖ. — Заки справа німецького військового наїзду на Надренію буде вирішена на Раді Ліґи Націй у пятницю, зійдуться представники Франції, Англії, Бельґії й Італії на передвступні наради в Парижі, щоб обговорити, яке їм треба заняти становище. Значиться, що по правді справа та буде вирішена в Парижі, а в Женеві відбудуться вже тільки формальні наради.

АНГЛІЯ ЗАВЕЛА ФРАНЦІЮ.

ПАРИЖ. — В Франції думають, що отсе Анґлія ще раз завела Францію, занявши в справі Німеччини угодове становище. Франції не лишається тепер нічого інчого, а тільки погодитися зі становищем Англії.

ПРОТИ ВІЙНИ.

ЛОНДОН. — Є цілком певним, що Анґлія не буде по стороні Франції, якби Франція хотіла піти війною на Німеччину з приводу вмаршу німецьких військ у Надренію. Англія заявила виразно, що вона стоятиме при Франції тоді, якщо на неї напалиб.

ЧОГО НАДІЄТЬСЯ НІМЕЧЧИНА.

БЕРЛІН. — Німеччина думає, що Рада Ліґи Націй не згодиться виступити проти неї з якимись карними санкціями. Здається, що держави обмежаться до того, що дадуть Німеччині словну догану.

ПОЛЬЩА ПРИ ФРАНЦІЇ.

ВАРШАВА (Польща). — Польський уряд повідомив офіційно Францію, що він стоїть при французькім становищі й таврує нарушення льокарнейського договору Німеччиною.

Польська преса радить не довіряти Гітлерові, що то заявив, що Польща з 35-міліоновим населенням мусить мати доступ до моря, та що ніби тим зрікся прав до Поморя і Данціґу. Вона вказує, що націсти підняли на Шлеську широку акцію, щоб відірвати Шлеськ від Польщі. Тільки що польська преса не подає про це вістей, бо цензура не допускає.

РОЗКОЛ У НІМЕЧЧИНІ.

ЛОНДОН. — В добре поінформованих кругах подають, що в Німеччині є тепер велике внутрішнє розбиття між провідниками. Кажуть, що д-р Шахт налягає на Гітлера, щоб погодився з західніми державами, бо інакше Німеччина провалиться фінансово й економічно. Як він почув про заняття військом Надренії, то негайно вніс свою резиґнацію. Заняття Надренії було вирішене на тайній нараді, про яку Шахт нічого не знав.

ІТАЛІЯ ПРОДОВЖУЄ НАСТУП.

АСМАРА (Ерітрея). — По одноденній перерві розпочався дальший наступ італійських військ на всіх фронтах. Нема ніякого розпорядку з Риму, щоб припинити воєнні операції, як це розголошено світовою пресою.

УРЯДОВЦІ ПРИ ВЛАДІ.

ТОКІО. — Запанував спокій. На міністрів покликав цісар самих старших людей, досвідних у керуванні державним апаратом і відповідальних тільки перед цісарем.

ВБИТО ДВОХ ЖИДІВ У ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА. — В містечку Пржитик, повіт Радом, вшехполяки вбили двох жидів, а 4 смертельно ранили. Місцеві жиди в переполосі. Є багато осіб лекше ранених.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

З Канади належит посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожду зміну адреси платиться 10 цент.ві

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КОЛИ БУДЕ ВІЙНА?

Мілітаристичний заговір у Японії розворушив страхи перед новою війною. З усіх боків заговорили про те, що загальна війна стала багато ближчою можливістю, ніж вона була до того часу. Багато людей немовби побачили її привид уже дуже близько, як це було в 1914-тім році, коли в Сараєві вбито наслідника австрійського престола. Люди питаються тепер: Коли вона буде?

Для атмосфери, що запанувала у Вашінґтоні при появі вісток про цей замах у Японії, дуже характеристичне, що Т. Р. Б., вашінґтонський кореспондент нюйорського тижневика „Ню Републик", котрий не любить займатися війною, в своїй кореспонденції цього тижня говорить тільки про балачки за надходячу війну у Вашінґтоні. Виходить з його кореспонденції, що американські політики думають, що мілітаристичний заговір у Японії може на хвилю здержати поступ військових операцій Японії в Азії, але по якомусь часі мусить довести до їх скріплення та що тоді легко може дійти до нової загальної війни.

Виходить далі, що в американських військових кругах припускають велику можливість війни Злучених Держав проти Японії. Думають уже про те, хто був би союзником Америки в цій війні, які умови побіди Америки, як їй добувати собі союзників серед населення Филипінських островів і Панами. Дискутується, мовляв, в Америці потреби фльоти, армії, летничої служби, а передовсім будови фортець та баз для воєнної фльоти на ріжних пунктах Тихого океану. Цих воєнних приготовань не можна перевести скоро; тому „знавці воєнної фльоти кажуть, що війна найскоріше може вибухнути в середині 1940-го року", себто якби про війну рішала тільки Америка, якби Японія, знаючи це все, ждала, поки Америка приготується і Японію зачепить...

В іншому нюйорському місячнику, „Нейшен", появляється того самого дня стаття европейського кореспондента, Луиса Фишера, про воєнні зброєння Німеччини. Він каже, що технічне військове узброєння Німеччини до нової війни буде доконане вже цього року, але підготування людського матеріялу забере більше часу й буде певно викінчене аж у 1939-тім році. До того Німеччина робить тепер очайдушні зусилля, щоб на випадок війни могти продукувати собі все потрібне, й не потребувати нічого зза границі, головно щодо нафти. Доконати цього вона теж не зможе перед 1939-тим роком.

З обох кореспонденцій виходилоб, що рік 1939-тий або 1940-вий можуть рішити про нову світову війну. Вона може вибухнути скоріше, але ледви чи дасть довше ждати на себе поза 1940-вий рік. Про великі можливости запобіження цій війні не говориться.

О. Сновида.

ВІД КОМУНІЗМУ ДО ПАТРІОТИЗМУ

Відомо, якою ідеєю злапали на свою вудку большевики велику частину нашої, переважно соціялістичної інтеліґенції. Їх ідея була, що поняття вітчини, рідного краю, це буржуазне поняття, вигадане спеціяльно „буржуями" для збаламучення „трудящих мас", на те, щоб вони піддалися чужій їм справі політичної незалежности і забули за своє соціяльне визволення.

Це був час, коли ґенеральних секретарів української влади в Києві большевицькі аґітатори прозивали ґенералами, коли з Петлюри робили великого дідича-обшарника, а з бідного нашо „дядька", що мав три десятини, коня й корову, — „куркуля", небезпечного визискувача пролетарської кляси і т. п.

Ця остання кляса, в Росії таксамо як і на Україні, мусіла, мовляв, іти лише за гаслами соціяльного визволення, а ті гасла несли московські й жидівські большевики.

Минули літа. Большевики, проливши море крови, усадовилися покищо на Україні, окупувавши її. Українська інтеліґенція, що їм повірила, позникала по Соловецьких таборах, по льохах Чека. Тепер не треба було вже її дурити. І в большевицькій офіційній ідеольоґії наступає замітний перелом. Товариш Криленко, прокуратор републики, один з найбільших катів на світі, тепер виступає зо звеличуванням поняття „родіни", себто вітчини, рідного краю. Отсе поняття, а не поняття пролетаріяту, що „не має вітчини", впроваджується в большевицький карний кодекс, і тих совєтських старшин, спеціяльно летунів, які втікали з совєтської території, мали карати вже за „зраду вітчини" (за „ізмєну родінє").

Якої „вітчини?" Очевидно російської, очевидно зі столицею в Москві. До цієї вітчини мали тепер молитись і наші „дядьки" і наші письменники. Їх „запрошують" писати пеани на ту їх „вітчину" і складати гимни вже не „клясі пролетаріяту", а російському народові і його „ґеніяльному вождові", грузинові Сталінові...

А ось недавно була друга сесія Всерос. Центр. Ісполн. Комітету у Москві і з цеї нагоди писала „Правда": „В сузірю совєтських республик першою звіздою є соціял. федер. сов. республика. На її величезній території, від Балтику до Тихого океану, плечем об плече з **великим російським народом** живе і процвітає численна і повноправна (?) сімя інших народів..." і **першим серед рівних** є російський нарід"...

За вступною статтею йде стаття про підручники історії в совєтських школах. В ній читаємо закиди авторам за те, що вони не доцінили всього поступового значіння ділу „збирання російської землі, створення зародка російської державности", іншими словами, дорікає авторам, що вони в комуністичних підручниках не звеличували діла підступу, розбою і грабунку, яким Москва підбила і завоювала величезні простори, які тепер входять у склад СССР. Закидається авторам, що не підкреслили „поступової ролі реформ Петра І-го" (щоб скалити в Москві, колиб хтось у Києві написав про „поступове значіння" діла Мазепи). Закидається, що автори не підкреслили патріотизму війська і князя Пожарського, що звільнили російську територію від ворогів **(і посадили на трон першого царя з дому Романових)**. І так далі. В такий тон вдаряє тепер большевицька російська преса, такий тон розлягається з трибуни партійних і інших зїздів у СССР, такого тону нарешті вимагається від педагоґів, що виховуватимуть нове покоління не в пролетарському вже, а в патріотично-російському дусі...

Партія зробила своє. Партія прийшла до влади. Партія обернулася в бюрократичну банду нової кляси, що панує над СССР, як колись царське дворянство, а її голова (фактичний) Сталін обернувся в фактичного царя, перед яким бють поклони ще дужче і ще з більшим сервілізмом, ніж перед Миколою І чи Петром І.

Ось до чого дійшла партія і ось до чого дійшли ті туманувати наші інтеліґенти, які думали, що борються з Москвою за соціялізм, а показалося — боролися за відновлення нової російської імперії і з новим, а в суті річи, тимсамим російським патріотизмом, який — як кажуть большевики — повинен стати і нашим, українським патріотизмом.

Хай це буде научкою майбутнім поколінням. Всяка ідеольоґія в устах чужинця — бляґя і видумка для скріплення свого панування над іншими народами. Єдина сила на світі, якою стоять і падуть нації, це патріотизм, це віра в себе, це недовіря і невіра в усе, що чужинець не ніс би.

ЯК ВОНИ УЯВЛЯЮТЬ СОБІ „НОРМАЛІЗАЦІЮ"

НАД ЧИМ РАДИВ І ЩО УХВАЛИВ ЗЇЗД „ТОВАРИСТВА ШКОЛИ ЛЮДОВЕЙ" У СТАНИСЛАВОВІ.

В Станиславові відбувся 15. лютого зїзд делеґатів читалень Т. Ш. Л. і польського населення станиславівського повіту. В зїзді взяло участь 50 делеґатів, представників державних і самоврядних властей. Після отворення зїзду перший забрав голос староста, д-р Пайончковський, і візвавши приявних отверто висловити свої болячки, ствердив, що недостача консолідації поляків у повіті є „головною причиною теперішнього стану" та закінчив так: „Поляки на кресах повинні визнавати тільки одну партію й один клич, що замикаться в слові: „Польща!"

На зїзді виголошено такі реферати: д-р Юз. Зелінський на тему національних і релігійних відносин у станиславівському повіті, а проф. Ян Ясінський на тему польського стану посідання в станиславівськім повіті під оглядом господарським, суспільним та організаційним.

Після довшої дискусії, в якій промовці домагалися збільшення опіки та матеріяльної допомоги з боку державних властей, ухвалено між іншим такі резолюції:

1) Зібрані стверджують, що оборона, розвиток і скріплення польського населення на тутешньому терені мусить бути обовязком кожного поляка; польських властей, бо без польського населення нема польської держави на тутешньому терені.

2) Польське населення, що мешкає тут від віків і творить автохтонний елемент, знаходячись в меншості і будучи елементом під господарським оглядом слабим, подається взад під оглядом скількостевим, культурним та господарським і таким чином повстає небезпека для польської держави ії ідеї на цьому терені, тому поміч для цього населення є пекучою потребою.

3) Зїзд закликає все польське суспільство, державну владу та всі польські орґанізації до енерґійної допомоги і скоординованої акції в напрямі національного, культурного та господарського зорґанізування польського сільського населення і то під загрозою дальших втрат і занепаду польщини на тутешньому терені.

4) На терені нашого повіту, як і в усій Східній Малопольщі ми є свідками масового переходу землі з польських рук в чужі руки. Зїзд закликає все польське суспільство до обдумання оборонної акції та таврування цеї зради польських інтересів з боку окремих дідичів.

(Автором цеї резолюції ксьондз Босак з Маріямполя).

Всі резолюції перейшли одноголосно. Слід зазначити, що між іншим на цьому зїзді виступав ксьондз-полковник Панась.

В звязку з цим зїздом та його ухвалами санаційний „Кур'єр Станіславовскі" (ч. 7) в статті п. з. „Коли польський хлоп промовив" пише:

„Завжди актуальне польсько-українське питання на терені південно-східних воєвідств обертається досі в рамках полємік і статей у пресі обидвох заінтересованих сторін. Автім це не стоїть на перешкоді, що українці скріплюються на цих теренах під оглядом суспільним, культурним та освітнім, а ми обмежуємося до ствердждування, що польський стан посідання корчиться і тільки бемо в пресі в дзвін на тривогу, не протиставлянючись цій дійсности. А вся полєміка, що обертається довкола польсько-українських справ, розглядувана під ріжнородним кутом бачення, у висліді доводить тільки до ще більшого розярення між обома народами. А всеж так легко можна знайти вихід, чого доказом зїзд „Товариства Школи Людовей", який виказав, що закріплення польського стану посідання у Східній Малопольщі в нічому не стоїть на перешкоді господарському чи культурному розвиткові українців. Бо слід врешті зрозуміти, що лихо не в розвитку українського елементу, тільки в ослабленню польського елементу на цій землі, отже, що корчення польського стану посідання є перешкодою в нормалізації обопільних взаємин (???!). Треба направити цей стан річей, щоб щезло з польського боку почування кривди і господарської немочі.

„Зїзд ствердив, що так понята рівновага сил мусить прийти скорше чи пізніше, бо інакше нема й мови про якийнебудь компроміс, а то так довго, як довго українці зростають під оглядом господарським, культурним і національним, а поляки маліють. Не задумуємо боронити українцям свобідного розвитку під оглядом господарським, чи іншим, але мусимо мати на увазі перш усього господарський розвиток польського елементу. Поселені на південно-східних кресах поляки мусять позбутися почування слабости, мусять набрати незбитої певности своєї сили і творчого значіння, а тоді повстануть умови до згідного спільного життя.

„Ми вдоволені українськими заявами в соймі й сенаті, щиро і радо витаємо змінений тон української преси у відношенні до нашої держави, однак це в цій зміні українського наставлення до польських справ не може втопитися будучина польського населення на цій землі.

„Це населення не може добровільно і свідомо допуститися збірного самогубства, щоб таким чином зєднати українську льояльність у відношенні до держави".

Ухвали станиславівської Польонії та коментарі станиславівського тижневика — такі проречисті, такі цинічно щирі, що зайва річ щонебудь до них додавати. Тимбільше, що все це для українського суспільства ніяка новість. Все це на ріжні лади, в ріжних варіянтах від трох десятків літ проповідують вшехпольські теоретики і практики. Старий проф. Ґрабський може радіти: його проповідництво не пішло в ліс. Що його тези сьогодні повторюють понятливі учні в санаційному сосі, чейже не робить ріжниці.

Бо, що значить форма?

Найважніше зміст! — („Новий Час").

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член тов. Сокіл, 218 від. У. Н. Союза, складаю сердечну подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $35. Як довголітній член У. Н. Союза ніколи не думав про це, що мені треба буде підмоги. Тому всі українці повинні належати до У. Н. Союза, бо У. Н. Союз памятає за своїх членів у біді. Бажаю якнайкращих успіхів У. Н. Союзові. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Іван Ципінь.

Випадок.

До одного містечка приїжджає мандрівна театральна трупа. В часі вистави один актор відтворює сцену смерти. Нараз куртина спадає. За хвилину зявляється директор:

— Шановні гості! Просимо хвилину терпеливости. Актор, який перед хвилиною вмирав, захворів. Як йому стане трохи краще, тоді вмиратиме дальше.

УЛАС САМЧУК

ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частинах.

Частина перша.

21

Але від переляку в неї не стало духу. В ногах почула сильну слабість, не видержала погляду Гриця й почала кричати.

На полонинах Бубне, Кукул клекоче гарматна стрілянина. Чорну масу ночі безнастанно краять пекельні стрільна, які з сатанською силою рвуть скелі й розсипають навкруги свої демонські співи. Гори горять! Гори стогнуть та палають.

За годину вернувся Павло. Віз з собою харчі й теплий одяг для Марійки та дитини. Підїжджаючи до хати — дивувався, що не видно світла. Погнав коня, вїхав на двір, зплигнув і до хати. Сінні і хатні двері навстежінь. Всі вікна вибиті. У хаті гробова тиша.

— Марійко! — гукнув Павло. Ніхто не відповідав.

— Марійко! — сильніше гукнув. Тиша. Що є?

— Марійко! — кричав щосили й швидко засвітив бензинову запальничку. Блиснув огонь. Перед очима руїна. Швидко шукає лямпи, але не знаходить. Під ногами щось плутається. Нагнувся — дитина! Мороз пішов поза шкірою. Схопив дитя, а воно майже голе й ще тепле. Притулив до вуха, слухає. Здається жиє. Швидко, похапцем огорнув його, чим міг, поклав на лаві. Тут саме й побачив Марійку. Розпатлана, майже гола, лежала між побитим столом, ліжком і посудом. Здавалося, що сюди влетіли ґранати і розтрощили кожну річ окремо. Павло підняв Марійку. Була непритомна.

Цілу ніч били гармати й цілу ніч здригалася й тремтіла земля.

18.

Я знов на фронті. Грудень-січень. Окопи наші на полонині Григоріївка. Це півтори тисячі метрів над рівнем моря. Приділили мене до німецької частини, як знавця терену. Боїв нема, але дошкульно допікає природа. Хуртовини й морози не дають спокою. Рана моя лишилася спомином і ніс заховав свою патріярхальність. Глибоко вдячний небу за його велику ласку до мого носа й, якщо він не відмерзне на наших рідних полонинах, то ця чудова оздоба мого обличчя красуватиме мене до смерти. Доречі в дужках зауважу, що він прислужився до підвищення моєї військової ранґи. Я вже „гер корпораль".

Щоденний порядок такий: рано гірка кава й кілька десятків російських „чамайданів". Вони кожного ранку видно звикли марнувати ті дорогі стрільна. Все одно — більше двох-трьох не забють. Полудень обід: змерзла юшка, змерзлі бараболі, змерзла яловичина, а на десерт знов „чамайдани". Це, щоб розігрітися. Вогнюж на передній лінії не вільно розводити, бо вночі блищить, а в день димить. Дивуєшся нераз і кленеш, чому той огонь якраз блискучим і димливим створено. До вечора те саме, що й до полудня, цебто — нічого. Якщо дасться попасти в землянку, то знищиш сотню другу вошей, а ні, то й того заняття позбавлений. Сидиш і думаєш.

Сонця, ясно, не видно, або холодне, як душа ката. Заходить кріваво й люто заливає жорстокими барвами заледенілі шпилі гір. Сам чорт не видумав би кращого видовища, коли над срібною землею жахкотить велетенська кривава пляма, шпуряючи на вас проміні, від котрих замерзає мізок і душа.

Сьогодні ввалює до нас „райхсдойче" Пацігофер і заявляє: — моя думка це перпетуум мобіле. Ну, хоч би її, нарешті, чорт забрав. Сидиш — думаєш. Ляжеш, не спиш, а думаєш. Домерзаєш, а всетаки думаєш. Це перон би його тріснув, (він з Горішнього Шлеска) ніщо як прокляття. Величезну помилку зробив Бог, удмухнувши нам ту душу „безсмертну й розумну". І на якого біса вона нам здалася? Тиранить тебе й мовчи. А яб до того Божого твору, якого звемо людиною, додав би поправку. Десь на животі, коло пупа, приробив би неповинний ґудзик, щоб реґулювати ту прокляту думку. Хочеш, думаєш, не хочеш — кліпс клапс і сидиш собі спокійно, як фараонська мумія.

— А як би ти тоді додумався, відкрити знов те твоє мобіле? — спокійно питає хтось з кута землянки.

— Дуже просто. Це мусів би бути автомат. Накрутив, скажемо, на пів години й сидиш, лупаєш очима.

— Ну, от ти так сидиш і лупаєш, а тут зненацька на голову „чамайдан".

— І чорт з ним. Хай гатить. Принаймні знаєш, що без думок був.

— Це так ти гадаєш, а от я й не годжуся з тобою. Без думки й воші не вбєш.

— А знаєш, Карл, — перебиває того довгий вояк, що сидить коло „душогрійки" і латає штани. — Брух піймав у себе пятьсот пятьдесять дві воші. Думаю, що в цілому Відні не знайдеш більше.

— От диво, — мурчить спокійно Карл. Я сам маю їх мілійон. Вони вже мені прожерли матню, а тепер коміра дожерають.

— Так твої ще сумлінні, докидає Брух. Вони хоч коміра та матню жеруть, а от мої мене самого гризуть, як чорти.

— Кращої матні від тебе не знайдеш і на Марсі. Не дивуйся, що й воші ласують.

Дехто регоче. На цьому розмова вичерпується. У землянці пітьма, сморід, чугунна „душогрійка" розчервонілася й пече. По стінах тече земляний піт.

Надворі лютує хуртовина. Різкий же норд-вест стриже від Синяка й Хомяка. Все під снігом. Все завалене. Оббиті сухі ялиці брязкотять і висвистують пруттям. Часами не можна розібрати, чи то вітер гуде, чи летить стрільно.

Двері землянки відчиняються й досередини вваловається купа снігу. Виявляється вояк. Бідачисько застряг у вузьких дверях, а холод валуном котить.

— Випхніть ту чортову корову! — кричить той, що сидить без сорочки найближче від дверей.

— Ей, ти, поросний! Зачиняй двері!

Вояк усовується і роздивляється, кому має голоситися. Натрапив на Бруха. — Та-та-та! голошу слухняно, що наша розвідка піймала двох русів. Один з них старшина.

— Щож ти нам зо всіх Карпат приніс сніг?— каже Брух. А деж ті руси?

— Там, — махнув вояк рукою на двері.

— Там... Де там? В...? — сердито додав міцне слівце.

— Коло передньої землянки.

— Ну так і кажи. А то там. Йди тягни їх сюди.

Вояк знову довго виходить. Один з наших зривається, випихає його коліном і зачиняє двері.

В той час запілікав телефон. Гальо! Західній відтинок Григоріївки. — Капораль Брух. Так, прошу, гер лойтнант! Найкраще капораль Цокан. Так, гер лойтнант! Ще раз. Дякую! Троє людей? Наказ, гер лойтнант! Явол!

Брух виключає слухавку.

— Що там, Брух, оскверняєш моє імя?

— Вчора, сучі коти москалі, обстріляли з далекосяглої Ясіня й зірвали там потяг з набоями. Наша „ковбаса", яка до цього часу сторчала над Тисою, також зникла. Готують наступ і вдню хочуть зірвати позицію — Говерля. Там найслабше місце. Ти береш три лицарі й мчиш на Говерлю, бо з тамтими немає ніякого звязку. Маєш звести їх у низ, інакше, чого доброго, зірвуть.

— В якій годині маю вийти?

— У шостій.

— А тепер?

— За десять чотири.

— Дадуть якусь вечерю? Принаймнійб щось порядніщого.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за лютий 1936 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	416.45	175	155.89
2	247.79	176	218.00
3	113.82	177	125.04
4	92.78	178	68.85
5	184.51	179	206.39
6	30.06	180	24.06
7	246.51	181	155.23
8	204.91	182	158.10
9	182.48	183	32.73
10	194.74	184	12.57
11	75.53	185	87.55
12	138.54	186	133.83
13	66.49	187	38.56
14	18.20	188	48.80
15.	17.31	189	12.74
16	72.04	190	32.15
18	159.60	191	121.73
19	8.42	192	111.05
20	237.64	193	127.78
21	126.63	194	34.66
22	32.75	195	52.67
23	40.65	196	47.86
24	95.93	197	44.10
25	66.35	198	70.55
26	38.49	199	10.97
27	58.03	200	146.07
28	113.32	201	45.27
29	176.63	202	37.60
30	67.77	204	396.42
31	154.41	205	21.98
32	32.13	206	476.70
33	139.03	207	85.01
34	5.37	208	22.58
36	133.83	209	87.77
37	135.09	210	42.01
38	233.11	211	169.93
39	110.39	212	48.46
40	21.58	213	344.43
41	35.07	214	31.01
42	160.05	215	26.04
43	84.34	216	45.66
44	143.91	217	396.47
45	246.88	218	252.72
46	71.51	219	122.68
47	102.38	220	181.15
48	71.89	221	581.19
49	27.38	223	282.86
50	170.61	225	24.27
51	53.03	227	81.91
52	115.52	228	72.13
53	62.51	229	182.29
54	30.71	230	178.07
55	58.23	231	35.48
56	176.54	232	65.85
57	142.88	233	35.55
58	146.81	234	122.20
59	203.84	235	137.52
60	34.24	236	169.74
61	39.52	237	218.77
62	117.04	238	115.39
63	293.29	239	279.67
64	100.97	241	80.12
65	258.70	242	154.73
66	122.76	243	77.92
67	182.95	244	22.72
68	25.71	245	104.14
69	98.15	246	57.04
70	274.67	247	256.32
71	8.88	248	60.72
72	55.42	249	45.35
73	95.66	250	34.38
74	22.38	251	205.17
75	104.58	253	81.50
77	84.45	254	109.34
78	155.86	255	70.89
79	16.31	256	45.57
80	37.76	257	33.09
81	156.05	259	386.35
83	186.10	260	48.51
84	45.90	261	13.34
85	125.65	262	55.05
86	232.78	263	62.32
87	184.41	265	31.04
88	39.12	266	109.93
89	25.41	267	97.50
90	204.24	268	82.34
91	342.22	269	31.16
92	20.59	270	205.98
93	56.69	271	79.44
94	354.30	272	19.38
95	57.12	273	155.80
96	140.89	274	175.62
97	183.34	275	109.99
98	115.81	276	334.37
99	192.70	277	142.00
100	88.45	278	62.73
101	50.42	279	18.44
102	460.86	280	183.98
103	105.24	281	73.56
104	262.61	282	204.57
105	180.55	283	128.15
106	264.44	284	64.37
107	53.64	285	21.24
108	94.97	286	35.11
109	142.09	288	229.96
110	10.94	289	31.16
111	36.73	290	62.25
112	272.97	292	472.33
113	68.30	293	36.37
114	46.57	294	39.42
115	40.17	295	195.06
116	52.28	296	273.55
117	111.42	297	22.90
118	72.17	298	77.12
119	33.08	299	71.86
120	155.92	300	176.83
121	142.35	301	133.81
122	55.64	303	69.29
123	236.59	304	39.55
124	95.23	305	70.14
125	40.86	306	37.94
126	89.77	307	47.31
127	184.58	308	129.66
128	16.23	309	52.54
129	39.71	310	114.14
130	327.00	311	14.86
131	19.02	312	39.01
132	165.24	314	13.88
133	261.10	315	26.56
134	94.16	316	286.31
135	35.36	317	85.55
136	173.53	318	151.90
137	214.56	319	58.90
138	55.60	320	112.37
139	83.39	321	78.63
140	83.66	322	54.33
141	76.28	323	69.93
142	138.92	324	193.14
143	79.50	325	94.91
144	25.88	326	145.23
145	56.04	327	45.03
146	139.37	328	24.47
147	501.97	329	5.42
148	28.77	330	96.06
149	49.38	331	42.21
150	38.76	332	78.81
151	134.50	333	103.52
152	102.84	334	198.29
153	9.83	335	48.57
154	56.59	336	225.06
155	440.85	337	23.01
156	116.99	338	269.43
157	12.40	339	109.17
158	323.93	340	19.67
159	105.93	341	225.76
160	118.08	342	358.41
161	219.15	344	75.06
162	44.51	345	106.28
163	102.61	347	129.85
164	90.33	349	70.17
165	34.82	350	110.89
166	57.99	351	47.94
167	107.06	352	68.69
168	208.16	353	25.76
169	50.94	354	25.84
170	204.77	355	70.60
171	19.61	357	55.00
172	44.14	358	69.39
173	82.12	360	14.29
174	17.96	361	993.47
		362	61.95

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
363	87.49	377	19.00
364	429.23	378	16.81
365	110.34	379	57.03
366	17.96	381	36.10
367	274.44	382	41.27
368	33.67	383	165.38
369	212.83	384	35.75
370	218.82	385	278.43
371	194.75	386	21.00
372	35.76	388	150.93
373	58.97	390	41.40
374	45.94	392	25.70
375	92.29	400	65.24
376	24.52	401	46.41

З місячних вкладок нових родів обезпечення ______ $42,754.64

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	21.16	215	2.14
2	5.76	216	15.82
3	2.42	217	2.74
7	5.21	218	2.20
8	5.71	221	12.58
10	3.29	225	14.54
12	5.37	230	4.70
19	1.58	233	4.52
20	3.17	234	24.12
28	35.14	237	2.68
30	11.32	241	2.95
33	8.69	243	19.48
37	17.20	245	3.08
39	43.51	257	9.27
41	2.26	260	1.23
47	92	262	5.38
57	4.98	268	2.93
62	1.18	274	1.49
65	17.68	275	21.39
70	3.80	276	6.96
78	2.84	277	2.02
83	6.75	278	1.15
88	2.86	280	1.13
90	12.14	282	3.55
94	2.26	283	4.93
101	2.84	284	3.37
102	4.96	286	41.50
104	1.81	288	3.83
106	11.86	292	2.87
108	10.63	295	1.13
111	1.09	298	4.25
112	6.53	305	11.45
114	1.90	312	12.27
117	7.51	316	3.03
125	3.61	321	5.01
127	5.65	322	1.31
130	3.36	326	3.33
134	3.06	328	2.01
135	2.08	331	4.74
139	2.35	332	1.58
140	1.64	334	2.28
142	10.75	335	6.34
143	12.41	336	8.93
147	31.66	341	7.00
151	10.50	342	55.15
155	7.96	345	2.65
156	1.29	349	6.30
161	4.41	358	2.52
170	16.22	361	14.73
179	1.03	363	88
181	1.57	365	7.44
185	6.68	367	3.51
189	9.56	368	74
190	3.18	370	22.61
205	2.33	371	1.30
206	5.45	384	32.93
208	10.51	385	4.03
209	4.26	388	21.36

З місячних вкладок старого роду обезпечення ___ $913.21

З місячних вкладок	$43,667.85
Процент від морґеджів	3,735.21
Процент від бондів	640.31
Процент від позичок	784.56
Зворот позичок нових родів обезпечення	690.00
Зворот позичок до фонду народного	74.83
За печатки до відділів	11.00
Сплати морґеджів	213.57
Разом	$49,817.33

РОЗХІД.

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 43 Держанович Кость	1,000.00
в. 81 Кравчук Данило	1,000.00
в. 81 Буката Олекса	1,000.00
в. 94 Цеґельнік Ольга	500.00
в. 145 Сливчук Юстина	750.00
в. 147 Шуріон Анна	750.00
в. 165 Скотинська Катер.	500.00
в. 169 Угар Анастасія	500.00
в. 172 Козакевич Іван	500.00
в. 182 Попович Іван	500.00
в. 230 Присташ Катерина	500.00
в. 237 Вовк Марія	500.00
в. 243 Сосновський Роман	500.00
в. 282 Кашубінський Силв.	1,000.00
в. 312 Дорош Стефан	1,000.00
в. 361 Паламар Григорій	500.00

Виплати сирітських частей по бл. п.:

в. 170 Вітенко Лука	377.50
в. 170 Рудак Катерина	108.24
в. 357 Юрас Катерина	287.50
в. 321 Мельник Григорій	302.00

Виплати з фонду народного:

Обєднання на видавництва	250.00
На музейні справи згідно з ухвалою річного засідання	350.00

Інші виплати з фонду посмертного:

Зворот позичок і грошеві звороти нових родів обезпечення	676.97

Виплати з фонду запомогового:

в. 4 Пупчик Микола	35.00
в. 16 Мирдак Пайза	25.00
в. 18 Хованець Дмитро	50.00
в. 50 Швець Марта	25.00
в. 58 Романчук Іван	25.00
в. 67 Мельник Михайло	25.00
в. 70 Бігуняк Стефан	25.00
в. 73 Підедворна Олена	25.00
в. 86 Онущак Теодор	35.00
в. 102 Кардамаш Микита	35.00
в. 104 Рудик Антін	75.00
в. 104 Войнар Стефан	25.00
в. 106 Качмар Ілько	25.00
в. 125 Гарчарик Елисавета	25.00
в. 155 Ходан Марія	20.00
в. 155 Федишин Анастасія	35.00
в. 155 Проць Анастасія	30.00
в. 155 Капцьо Олекса	25.00
в. 158 Юрочко Олекса	50.00
в. 168 Ґіба Григорій	25.00
в. 176 Броницький Стефан	35.00
в. 179 Панчак Петро	20.00
в. 201 Борецький Гілярій	75.00
в. 204 Близнак Микола	75.00
в. 218 Стецьків Марія	25.00
в. 218 Цепін Іван	35.00
в. 232 Пандрак Марія	25.00
в. 232 Андрух Стефан	35.00
в. 236 Сулима Марія	25.00
в. 251 Дзівік Михайло	30.00
в. 254 Бовк Михайло	35.00
в. 268 Липка Теодор	50.00
в. 268 Мельник Евгенія	25.00
в. 269 Чорнокролюк Катер.	25.00
в. 286 Завіський Теодор	50.00
в. 295 Корпіта Марія	35.00
в. 296 Біндас Евстахій	35.00
в. 299 Коваль Олекса	35.00
в. 300 Яцинич Яким	50.00
в. 301 Ухапська Катерина	25.00
в. 303 Куземчак В. Марія	25.00
в. 310 Олексин Теодор	35.00
в. 336 Рой Микола	35.00
в. 353 Ільчишин Яків	25.00
в. 358 Колоніс Юлія	30.00
в. 361 Панчишин Теодор	25.00
в. 371 Малецький Семко	50.00
в. 371 Романків Григорій	25.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орґан	3,595.00
Кошта засідання головного уряду	1,838.95
Податок від реальности 81 Ґренд вул.	1,155.06
Платня головного уряду	683.00
Ювилейна книга	500.00
Платня помічних сил	318.00
Зладження статистики членів на оцінку грамот	200.00
Стейти за лайсенси	200.00
Лікарі за нових членів	159.25
Офісові прибори	117.94
Почта, експрес, телефон і т. п.	93.75
Друки звітів на річне засідання	31.00
Асекурація	28.88
Кошта правні в справі виплати посмерт. запомог	20.00
Печатки для відділів	14.47
Переплетня книг	9.00
Податок за воду	4.59

Інвестиції.

Інвестовано в бондах	80,956.86
Процент на бондах	102.08
Інвестовано в морґеджах	376.75
Позички членам на грамоти нових родів обезпеч.	5,655.00
Разом	$111,046.79

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем січня 1936 р. остала	$473,761.03
Прихід за лютий	49,817.33
Разом	$523,578.36
Розхід за лютий	111,046.79
Готівка з кінцем лютого 1936 р. остає	$412,531.57

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 412,531.57
Морґеджі	1,259,957.29
Бонди	866,958.85
Реальности	679,847.24
Лім У. Н. Соза	110,000.00
Позички членам	456,632.50
Разом	$3,785,927.45

Стан довжний:

Фонд посмертни нових родів обезпечення	$2,937,856.00
Фонд резервовий	98,557.34
Фонд адміністраційний	120,630.75
Фонд посмертний старого роду обезпечення	85,452.77
Фонд запомоговий	77,887.49
Фонд конвенційний	29,832.66
Фонд народний	6,058.70
Fluctuation Fund for Protection of Investment & Mortality	224,964.00
Фонд сирітський	204,687.74
Разом	$3,785,927.45

М. Мурашко, гол. предс.

Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕН

за лютий 1936 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	9.23	89	2.25
2	13.75	90	18.90
3	3.83	91	21.15
4	2.03	92	1.00
5	6.80	93	90
6	25	94	15.97
7	15.53	95	7.20
8	14.85	96	11.50
9	14.40	97	14.00
10	2.70	98	2.95
11	10.20	99	17.80
12	1.80	100	4.30
13	10.60	102	23.18
14	2.00	103	4.73
15	1.13	104	8.32
16	5.85	105	8.55
18	3.15	106	10.58
20	7.40	107	2.30
21	11.25	108	4.75
22	25	109	6.75
23	1.13	110	1.35
24	11.25	112	9.00
25	1.35	113	4.73
26	4.95	114	6.10
27	90	115	3.45
28	10.00	116	6.30
29	9.25	117	1.80
30	6.53	118	1.15
31	10.25	120	11.05
33	12.40	121	12.38
36	6.75	122	1.80
38	3.60	123	6.10
39	4.95	124	7.45
40	2.03	125	2.95
42	8.10	126	2.93
43	1.15	127	7.45
44	12.15	128	90
45	14.20	129	75
46	68	130	15.30
47	2.50	131	25
48	2.48	132	7.65
50	15.98	133	2.25
51	90	135	4.95
52	6.55	136	18.45
53	3.15	137	12.83
55	3.85	139	5.23
56	13.50	140	7.00
57	8.80	141	45
58	9.65	142	16.00
59	9.25	143	4.05
60	2.93	144	2.05
61	2.70	145	5.65
62	9.25	146	6.53
63	18.23	147	31.05
64	8.78	148	3.38
65	15.30	149	2.93
66	75	150	10.80
67	6.77	151	13.28
68	1.35	152	1.75
69	3.60	154	50
70	8.33	155	23.65
72	5.20	156	11.70
73	4.28	158	15.08
74	45	159	4.73
75	10.35	160	4.50
77	5.62	161	12.60
78	4.75	162	1.15
79	90	163	4.95
80	2.75	164	11.25
81	6.10	165	3.82
83	11.05	167	4.05
84	2.25	168	6.30
85	14.85	169	.50
86	6.75	170	11.93
87	10.35	171	90
88	7.00	172	6.75

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
173	4.75	233	45	286	3.83
174	3.60	234	17.10	288	14.40
175	5.85	235	10.80	289	4.05
176	11.25	236	7.20	290	2.93
177	2.25	237	12.15	292	27.90
178	4.50	238	7.90	293	1.35
179	13.95	239	20.25	294	3.38
180	16.20	241	1.35	295	2.92
181	70	242	21.40	296	10.80
182	4.95	243	10.35	297	1.89
186	3.00	244	1.80	298	4.05
187	45	245	8.35	299	2.48
188	4.50	246	2.25	300	6.05
189	1.35	247	12.60	301	6.30
191	6.98	248	4.50	303	1.35
192	9.00	250	2.70	305	4.75
193	2.48	251	6.10	306	1.60
194	50	253	1.15	307	1.15
196	3.85	254	5.40	308	2.70
197	75	255	3.60	309	2.70
198	2.75	256	3.83	310	5.90
200	8.55	257	90	311	1.15
201	4.28	259	17.77	312	5.40
204	20.03	260	9.15	314	1.60
205	4.35	261	75	315	25
206	27.00	262	1.60	316	11.93
207	2.93	263	1.35	317	4.27
208	70	265	2.48	318	9.67
209	1.60	266	4.50	319	2.50
210	50	267	3.60	320	5.65
211	6.55	268	4.50	321	6.08
212	90	269	2.25	322	1.80
213	14.65	270	14.25	323	7.90
214	2.00	271	4.75	324	5.63
217	17.55	273	3.60	325	1.35
218	9.68	274	6.53	326	8.78
219	4.73	275	5.20	327	3.75
220	10.35	276	21.83	328	2.70
221	31.28	277	6.53	330	8.80
223	28.35	278	8.85	331	5.95
225	2.25	279	1.80	332	5.85
227	5.40	280	4.75	333	3.85
228	2.50	281	3.83	334	8.33
229	12.60	282	15.75	335	2.50
230	13.95	283	5.65	336	16.20
231	7.52	284	45	337	50
232	5.85	285	50	338	12.40

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
		367	10.35
339	6.98	368	50
340	2.05	369	12.60
341	2.85	370	7.90
342	36.90	371	10.60
344	2.03	373	3.15
345	6.10	374	3.38
347	6.30	735	7.20
349	6.30	377	1.35
350	1.35	378	2.48
351	1.35	379	8.50
352	1.80	381	1.60
354	67	383	13.05
355	2.70	384	8.55
357	1.80	385	9.90
358	3.15	386	3.15
361	41.65	388	14.85
362	8.10	390	9.68
363	11.70	392	1.85
364	16.20	400	11.05
365	6.53	401	1.80
366	4.05		

З місячних вкладок	$2,312.02
Процент від бондів	246.27
Процент від морґеджів	846.80
Сплати морґеджів	80.00
Разом	$3,485.09

РОЗХІД.

Інші виплати з фонду посмертного:

Грошеві звороти Т. 2.

в. 217 Стрілець Іван	$ 28.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за Укр. Тижневик	475.00
Платня помічних сил	270.00
Видатки почтові	25.00
Разом	$798.00

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем січня 1936 р. остала	$66,743.16
Прихід за лютий	3,485.09
Разом	$70,228.25
Розхід за лютий	798.00
Готівка з кінцем лютого 1936 р. остає	$69,430.25

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 69,430.25
Морґеджі	146,946.88
Бонди	109,419.00
Реальности	56,650.92
Разом	$382,447.05

Стан довжний:

Фонд посмертний	$279,210.04
Фонд адміністраційний	103,237.01
Разом	$382,447.05

М. Мурашко, гол. предс.

Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ВЕСТ ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Від. 62 повідомляє всіх своїх членів і члениць, місцевих і позамісцевих, що квартальні збори скликані гол. контрольором У. Н. Союза, А. Пашуком у важній справі відбудуться в неділю, 15. березня точно в годині 3-тій пополудні в Гали звичайній на Ґрейс Евені ріг 62 улиці. Кождий член і члениця мають прийти на час. — А. Пашук, гол. контр., Т. Яців, предс., С. Староста, кас., М. Черкас, секретар.

ГЕМТРЕМК, МІШ. Тов. Згода, від. 20, повідомляє своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. березня в Українській Хаті 2240 Ґрейлінґ ул. в годині 8-мій ввечір. Тому, що справа дуже важна, вимагаємо приявности кождого члена. Просимо довгуючих членів, щоби поможности кождий довгуючий член вирівнав свій залеглий довг, бо в противнім разі поступимо згідно з ухвалою річних зборів. Кождий член повинен придбати одного нового члена в рік наколи бажає, щоби наша організація зростала в силу, а головно нашу молодь притягати до нашого Батька Союза, бо хто подбає за нас, як ми самі за себе неподбаємо. Збори тому відбудуться в суботу, а не в неділю, бо в неділю всі товариства в Гемтремк і Дітройті улаштовують вічевий протест проти польських катів. — Ів. Крупка, секретар.

ТСЛІДО, О. Бр. св. Отця Николая, від. 167, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 15. березня, в часі й місци де звичайно. Обовязком кождого члена є прийти на збори в означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючих членів просимо вирівнати свої залеглости. — Н. Білецький, предс.; Д. Медецький, кас.; Ів. Кульматицький, секретар.

ЛОРЕЙН, О. Тов. Укр. Нар. Союз, від. 50, повідомляє всіх своїх членів, що квартальні збори відбудуться, в неділю, 15. березня в годині 1-шій пополудні в гали де звичайно. Приявність кождого члена є конечна, бо маємо важні справи до полагодження. Не приявний на зборах член заплатить кару 50 центів, а урядник $1.00. — Онуфер Зазуля, предс.; Н. Волошинський, кас.; М. Шемичик, секретар.

БОРИНСАЙД, ШІКАҐО, ІЛЛ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 176, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайні збори відбудуться в понеділок, 16. березня, в год. 7-мій ввечір. Довгуючих членів просимо вирівнати свій довг, бо впротивнім разі будуть суспендовані. — Ст. Дячишин, секретар.

СТ. ЛУІС, МО. Бр. св. Володимира, від. 179, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 15. березня в годині 1-шій пополудні в У. Н. Домі 1523 Гікори вул. Просимо всіх членів прийти, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючі члени хай вирівнають свої вкладки та інші залеглости. Неприявний на зборах член підлягає карі яку члени ухвалять. — Уряд.

УКРАЇНСЬКА ПРИВАТНА ШКОЛА В ХАРКОВІ.

Дуже цікаву і характеристичну вістку подали „Ізвестія" з 14. січня ц. р. про те, що в Харкові існувала в останніх 11 роках приватна українська школа. Безправне існування цієї школи виявилося зовсім припадково, бо фінансовий виділ уважав власницю школи за приватного підприємця і накладав на неї що року спеціяльні податки. Власниця школи Кониська зовсім не звертала уваги на совєтські шкільні програми і вела свою школу в українському національному дусі. В цій школі викладали ще три вчителі. Дітям пояснювали, що совєтську Україну безправно позбавлено політичної самостійности. „Ізвестія" пояснюють цілу справу як відокремлений факт і зовсім невіродостойний. Одначе з вістки виходить, що про цю школу знав дуже добре шкільний інспектор у Харкові, який навіть мав вплив на уклад програми і навчання цього чи іншого предмету.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

МІЛВОКІ, ВІС.

Коляда на Рідний Край.

В нашій місцевості, коли прийдеться взятись українцям до якоїсь народньої роботи, то іде дуже трудно, бо що голова, то розум. Так мало бути і цього року з колядою на рідний край, бо кождий хотів, щоби так було, як він сказав. Доходило аж до цього, що ніхто не мав іти по коляді. Та на щастя знайшлося кілька осіб, що зговорились, та знайшли авто і пішли по коляді. Були це члени з тов. Івана Франка, відділ У. Н. Союза і з тов. Вільна Україна, відділ У. Н. Помочі. Колядували: І. Пунько, І. Паньків, А. Гатала, В. Ґолдман, М. Гарасимович і Н. Кудринський.

Жертвували: Н. Савіцький $2; а по $1: М. Патер, В. Ремчук, В. Росс, Г. Дać, П. Стецик, Т. Танін, А. Гатала, В. Колодрубець, Й. Синчишин, І. Пунько, І. Олсон, А. Михайлишин, Марія Куйовська, І. Шеремета, С. Ковтун, А. Хомета, Марія Березовець, Апольонія Білецька, І. Джейкопс, П. Сушко, В. Задорожний, Й. Жовнярович, І. Білинський, Н. Кудринський, І. Синчишин; по 50 ц.: І. Бариляк, Г. Лаґазевич, І. Рига, А. Ковтун, Б. Арсеній, І. Ґірський, В. Гуцуляк, В. Ющак, Г. Томащук, Т. Барсук, М. Чопа, Марія Чопа, М. Барильський, В. Псюк, Анна Пензей, І. Паньків; по 25 ц.: П. Гарасимович, Дж. Пайнтер, С. Войтера; Й. Сосницький 30 ц. Разом заколядовано $37.05. З того заплачено за авто $5. М. Гарасимовичу сердечна подяка за його обслугу. А переслано через Обеднання до краю $32 і призначено на Рідну Школу.

Н. Кудринський,
колядник.

ЗНАМЕННА КОНФІСКАТА.

Орган виленських консерватистів „Слово" видав спеціяльне пропаґандове число з 26. січня. Число сконфісковано за статтю Л. Прушинського „Траґедія українського народу".

ЯПОНСЬКИЙ ПІДВОДНИЙ ТУНЕЛЬ.

Коли анґлійці і французи обмірковують уже цілі десятки літ проект тунелю попід канал Ля Манш, але його не виконують, Японія показалася більш енерґійною і приступає до будови першого підводного тунелю, що получить острови Гондо і Кіншім. Тунель буде три кільометри довгий, з цього півтора кільометра під водою. Буде складатися із сталево-бетонової рури з проміром 7.6 м.

ЗВІТ КОНТРОЛІ АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

від 1-го січня до 31-го грудня 1935 року

ПРИХІД.		РОЗХІД.	
Січень	$6,941.13	Січень	$5,264.87
Лютий	5,021.11	Лютий	4,637.05
Березень	6,548.52	Березень	7,033.12
Квітень	5,233.20	Квітень	4,101.47
Травень	7,693.95	Травень	6,465.77
Червень	5,504.39	Червень	4,901.41
Липень	4,910.91	Липень	4,954.30
Серпень	5,035.17	Серпень	4,740.48
Вересень	5,257.45	Вересень	5,702.27
Жовтень	5,856.64	Жовтень	4,581.92
Листопад	7,531.05	Листопад	5,493.61
Грудень	6,328.80	Грудень	10,855.09
Разом	$71,862.32	Разом	$68,731.36

Пояснення приходів і розходів.

На прихід зложилися такі позиції:	
Передплата від членів	$48,840.00
Передплата приватна	3,488.73
Оголошення	5,260.30
Роботи для У. Н. Союза	8,241.06
Роботи приватні	1,835.27
Торг з книгарні	2,229.69
Ріжні дрібні, звороти і т. п.	1,967.27
Разом	$71,862.32

На розхід зложилися такі позиції:	
Платня редакторів і завідателя за 6½ місяця	$11,156.66
Платня робітників	23,655.22
Платня кореспондентів	1,690.80
Папір і інші потрібні матеріяли в друкарні	10,372.10
Почта за часопис	5,855.70
Опал, світло, електрика	1,854.94
Видатки адміністрації	2,127.36
Асекурація	641.36
Машинерія і інші друкарські прирядп	300.86
Направа машин	52.96
Купно книжок	1,303.22
Податки, рент і т. д.	9,720.18
Разом	$68,731.36

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Прихід від 1-го січня до 31-го грудня 1935	$71,862.32
Готівка в банку з днем 31-го грудня 1934	11,821.11
Разом	$83.683.43
Розхід від 1-го січня до 31-го грудня 1935	68,731.36
Остає готівки по день 31-го грудня 1935	$14,952.07
Депозит в ґазовій компанії	50.00
	$15,002.07

ЗА ГОЛОВНУ КОНТРОЛЬНУ КОМІСІЮ:

О. Е. Малицький, предс.; Д. Капітула і А. Пашук, члени.

ПОЗІР! ДІТРОЙТ, ДІРБОРН, ГЕМТРЕМК ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ВІДДІЛІВ О.Д.В.У. И ІНШИХ УКР. ТОВАРИСТВ

:—::—: відбудеться :—::—:

ВЕЛИКЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

ПРОТИ ПОЛЬЩІ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 15-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1936 Р.

В CHADSEY HIGH SCHOOL AUDITORIUM

при Мартін і Мекґров

Початок в годині 2:30 пополудні

Промовляти будуть бесідники місцеві і позамісцеві.

Нехайже кождий, що почуває в собі українську кров; що бажає кращої долі свому народові; що радий бачити свою Націю господарем у своїй хаті; нехай кожде Українське Товариство, що такі одиниці гуртує — приходить на згадане віче, щоби разом запротестувати проти жорстокого засуду молодих студентів, членів Орґанізації Українських Націоналістів.

Вічевий Комітет.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

АМЕРИКАНСЬКІ УМИ.

Американський психольоґ Роберт Н. Мек Морі дуже зажурився Америкою, бо, мовляв, тут є від 20 до 30 процентів людей хорих на ріжні умові недуги. І він не рахує в свої обрахунки людей, що живуть у домах для божевільних. Він бере під увагу самих тільки людей на волі.

Та коли придивитися, що він уважає за умову недугу, показується, що він її розуміє дуже широко. Він дивиться з підозрінням на такі річи, як денні мрії, як непослух, як скупість і педантерія, себто дбайливе виконування неважних дрібничок. Якби судити людей такими мірами, то хіба прийдеться погодитися з словами його божевільного, що говорив лікареві: „Тут усі варяти, тільки я і ви здорові".

ВІД ЧОГО ТАК?

Д-р Мек Морі каже, що люди в Америці тому хорують умово, що вони живуть у тяжких часах.

Здається, що нинішня Америка монополю на тяжкі часи не має. Бували тяжкі часи й деінде в світі й в інших часах.

Як бувало тоді? Чи й по інших краях і в інших часах люди хорували умово?

Історія подає нам вістки про масові умові занедужання. Чи були вони впливом тяжких часів?

Якщо так, то чому саме тяжкі часи викликують умові занедужання? Чи тому, що людина взагалі нездібна переживати тяжкі часи, чи може тільки тому, що її не навчили й не підготовили на таку можливість, а підготовили тільки на добрі часи?

МОЖЕ ВІД НИХ НАВЧИТИСЯ?

Приїхала в Америку д-р Марія Джобе Акелі, відома дослідниця Африки, та привезла з собою цікаві окази африканської культури, як чародійні захорони перед лихими, вироби, статуї, домашнє знаряддя, тощо.

Ще цікавіші від цього відомости про життя первісних людей Африки. Каже, що первісні люди в Африці ніяк не попускають старих своїх звичаїв. Нового вони нічого не хочуть приняти.

Тому вони й держаться на первіснім ступні, що нового нічого не приймають.

ТІЛЬКИ ТАК ДАЛІ.

У своїй довго заповіданій радіовій промові републиканський конґресмен Гемилтон Фиш заявився за те, щоби з Америки депортувати „всіх чужинців, комуністів, соціялістів, націстів, фашистів та консерватистів, що пропаґують клясову ненависть та зваления американської системи й установ насильними способами".

Якщо вже беремося депортувати так багато, то чому не взятися до справи радикально й не депортувати з Америки всіх „зайдів", а лишити тут самих тільки первісних тубильців, червоношкірих індіян?

ЯК ЄДНІСТЬ, ТО ЄДНІСТЬ.

По стрілянині югославського посла Дамяна Арнавтовича на югославського премієра Міляна Стоядіновича в югославськім парляменті влаштовано премієрові величезну демонстрацію: посол за послом уставав з місця, щоб осудити замах та висказати своє співчуття премієрові.

Кождий бесідник говорив, що замах певно обєднає цілий край коло премієра. Як член клюбу партії Євтіча, з котрої вийшов замаховець, зголосився до слова, посли не дали йому говорити, закричавши його окликами: „Геть з Євтічом! Геть з убивником!"

У цей спосіб вони активно зазначили, як щиро вони розуміли свої слова про обєднання.

ПОМОЖЕ?

Ліберальна голяндська партія влаштувала для протесту проти антисемітизму в Німеччині врочисте спалення німецького антисемітського органу „Штірмер".

Палили свого часу німці антинацістичні твори, і ліберали протестували проти цього палення як безглуздого. Тепер ліберали палять націстичний орган і певно ждуть, що їм признають рацію.

Щодо самого палення, то нагадується подія з французької революції, коли революціонери зловили одного священика й, не довго думаючи, збиралися його повісити на найближчій вуличній ліхтарні.

Засудивши й закинувши йому петлю на шию, спиталися його: „А чи не хочете ви пане, сказати щось на це перед смертю?"

„Що я можу сказати?" — каже священик. „Як думаєте, що від цього ліхтарня буде краще світити, ідіть і вішайте!"

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Протестаційне віче й відчит.

В неділю дня 23. лютого ц. р., відбулося заходом ОДВУ, від. ч. 9, при участи цілої громади протестаційне віче проти несправедливого суду, що засудив наших революціонерів.

Вічем проводив голова ОДВУ від. ч. 9, гром. І. Піґуляк. Представив положення українського народу під окупантами, як також пояснив обширно перебіг варшавського процесу, та ці причини, що змушують наш нарід іти в підпілля і там боротися за волю.

Другим бесідником був місцевий парох о. М. Кузів. Закликав наших громадян до оборони наших братів під займанцями. Взивав ставати в обороні наших братів в краю протестами і з піддержкою моральною і матеріяльною, щоб нам стало на душі лекше, коли сповнимо свій обовязок супроти нашого народу.

Гром. Г. Туркевич перевів збірку. Закликав громадян, щоб зложили жертви на визволення України і на покриття коштів віча.

Гром. І. Піґуляк прочитав протестаційні резолюції по українськи, а пані Н. Осухівська по анґлійськи. Резолюції принято одноголосно. Вислано їх до Ліґи Націй, до міністра внутрішніх справ Польщі і до польського амбасадора в Вашинґтоні.

Про віче була згадка в американській місцевій пресі.

В неділю, дня 1. березня ц. р., прибув до нашої громади п. Евген Ляхович і дав відчит про революційність українського народу та про положення на всіх українських землях. На відчит прибуло поважне число громадян. Відчит був дуже займаючий. Прелеґент виказав шляхи, якими українські націоналісти змагають до волі. Скритикував угодові змагання, як теж передав перебіг варшавського процесу.

По відчиті були запити, на які прелеґент дав вдоволяючу відповідь. Було також кілька любителів Москви, що ставили запити і дістали відповідь, яку належало дати московським наймитам.

На другий день п. Ляхович дав відчит на тему української політики на міжнародній арені. Була на відчиті молодіж, яка захопилась відчитом і ставила повно питань. Вона теж заявилась за зорґанізування відділу молодих націоналістів, а знову дівчата взялися до заснування Українського Червоного Хреста.

Відчит п. Ляховича скріпив наших громадян на дусі. Кожний присутній сидів на відчиті як прикований.

Сподіємось, що наша громада попрацює тепер над цим, щоби знову стала нарівні з іншими громадами в патріотичній жертвенности для нашої України, так, як це було донедавна.

Збірку з протестаційного віча і з відчиту вишлеться по відтягненні розходів на визвольну боротьбу.

Г. Туркевич.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

(115)

Джері потиснув на язичок револьвера ще раз; але тимчасом списа ворога вже летіла повітрям. Як куля вилетіла з цівки, списа вибила револьвер з рук Джерія. Ворог скрикнув та схопився за рамя.

Кров була доказом, що куля Джерія таки задраснула ворога. Два жовніри кинулися, щоби побачити, чому він кричить. Джері побачив, що перстень ворогів розірвався. Він крикнув: „Утікайте! Я пристану до вас пізніше!"

Джері схилився та схопив спису, бо він видно не довіряв, що потрафить поцілити револьвером. Зі списою в руках він кинувся на ворогів, щоб їм не дати назад злучитися. Серед цього замішання Арбеля перебігла через перерваний перстень.

Лейді Бет на хвилю завагалася. В її жилах була кров борців і вона не давала їй утікати та лишати відважного американця самого. А всетаки вона знала, яка доля ждала її на випадок, як вона попаде між цих первісних, горячих вояків.

В ресторані.

— Кельнер! В зупі є муха.

— Ов! Я думав, що я вже всі повинимав.

—o—

Добрий кінь.

— Добре, купую цього коня, але чи не є він боязливий?

— Де там, він самий спить у стайні ще й до того без світла.

—o—

Правильний шлях.

Суддя: Вашого сина обвинувачують пятий раз у крадіжі. Чому ви, як батько, не покажете йому правильної дороги?

Батько: Я вже робив це нераз, але той ідіот завжди попадається поліції.

—o—

Справжня жінка.

— Чому ви розводитесь?

— Тому, що мій чоловік — брехун. Заявив мені, що іде на три дні. Я запросила Іванка Червінського. А чоловік вернувся тогож дня в ночі. Я не терплю брехні...